

גרשון שופמן

גרשון שופמן

1880

אורשה, בלארוס

1972 (בגיל 92 בערך)

גדרה, ישראל

צייר, סופר, משורר

עברית

▪ פרס ישראל (1956)

▪ פרס ביאליק (1946)

לידה

פטירה

עיסוק

שפות היצירה

פרסים והוקרה

גרשון שופמן (נכתב לעיתים **גרשום שופמן**, 28 בפברואר 1880, ט"ז באדר תר"מ–12 ביוני 1972) היה סופר עברי בן דור התחייה. חתן פרס ביאליק (תש"ז 1946) ופרס ישראל (תשט"ז 1956). אמן הסיפור הקצר וקצרצר.

תוכן עניינים

ביוגרפיה

כתיבתו

לקריאה נוספת

קישורים חיצוניים

הערות שוליים

ביוגרפיה

גרשון שופמן נולד לזלמן דוב (אלתר), חסיד קוידנב, ולפייגה חיה בת יוסף לזין בעיר אורשה שבפלך מוהילוב, בחסיה הלבנה (שבאימפריה הרוסית; כיום בבלארוס), למשפחה יהודית חסידית בת ארבעה ילדים. הוא קיבל חינוך יהודי מסורתי, למד בחדר ובישיבה ועבד לכלכלת משפחתו. את סיפוריו הראשונים החל לכתוב בגיל 19. בגיל 21 נסע לעיר ורשה, שהייתה באותם ימים מרכז של ספרות עברית במזרח אירופה. בשנת 1902 פרסם קובץ ראשון ובו שבעה מסיפוריו בשם "סיפורים וציורים", בהוצאת "תשיה" של בן אביגדור. הוא התודע שם אל גדולי המספרים היהודים ובראשם י"ל פרץ, יוסף חיים ברנר ואורי ניסן גנסין וכמו כן זכה לתמיכה ולהערכה מצד מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, סופר אשר שופמן העריץ. שלוש שנים שירת בצבא הצאר, בעיר הומל, והמשיך לכתוב גם בשירותו הצבאי.

לאחר פרוץ מלחמת רוסיה-יפן ב-1904 ערק מהצבא ונמלט ללבוב, משם שלח את סיפוריו ל"השילוח" (שיצא באודסה בעריכתו הספרותית של ביאליק) ומאוחר יותר ל"המעורר" בלונדון, בעריכתו של ברנר. שנה מתקופת חייו בלבוב התגורר עם ברנר, אך דרכיהם נפרדו כאשר התאהבה בת זוגו של ברנר בשופמן, וברנר עלה לארץ ישראל. עם זאת, הם שמרו על קשר עד למותו של ברנר. תקופת מגוריו בלבוב הייתה תקופה פוריה ביצירתו, והוא הרבה לכתוב על בתי הבושת בסביבת מגוריו ועל הומוסקסואליות. בשנת 1913 עבר מלבוב לווינה, שם העביר את שנות מלחמת העולם הראשונה כפליט. בשנת 1914 הוציא את כתביו המקובצים בהוצאת מוריה של ביאליק.

בשנת 1920, בגיל 40, נשא את אנני (רות) פלאנק, נערה אוסטריית קתולית שהתגיירה כבת 20^[1] ממשפחת איכרים, הקים עמה בית בכפר האוסטרי וֶצֶלְסְדוֹרְף (Wetzelsdorf) שלייד גראץ (מאז האנשלוס זהו אחד מחובעי העיר). בני הזוג חיו בכפר 17 שנה ונולדו להם בן ובת - משה ואסתר. הם נשארו נשואים עד למותו.

במשך שנים הסתייג מעלייה לארץ, בעיקר לאחר רצח ברנר ביפו. אולם ביולי 1938, עקב סיפוח אוסטריה על ידי גרמניה הנאצית ורדיפת היהודים, עלה עם משפחתו לארץ ישראל, בגיל 58. הוא נתקבל בנמל תל אביב על ידי משלחת סופרים שכללה את שאול טשרניחובסקי, אשר ברש, שלמה הלל'ס, יעקב פיכמן ודוד שמעוני.^[2] לכבוד בואו

דניאל פרסקי וגרשון שופמן (משמאל), גראץ, אוגוסט 1930

נערס באוגוסט מסיבה של אגודת הסופרים^[3] וקבלת פנים בבית ברנר.^[4] שופמן השתקע עם אשתו וילדיו בתל אביב, פרסם מצוריו ומסיפוריו ב"דבר"^[5] ובהוצאת "עם עובד".

אחיו זליג ואחותו חסיה, שניהם צעירים ממנו נספו בשואה.

ב-1954 עבר לחיפה, בעקבות הצעתו של אבא חושי, ראש העיר חיפה, להעניק דירות במתנה לסופרים. ב-1957, עם פרישתו של דוד זכאי מעריכת דבר, הפסיק שופמן לכתוב בעיתון.^[6] ב-1960 הוציאו הוצאות "עם עובד" ו"דבר" את כל כתביו בחמישה כרכים.

בשנת תש"ז (1946) זכה שופמן בפרס ביאליק, בשנת 1953 בפרס הפין^[7] ובשנת תשט"ז (1956) זכה בפרס ישראל.^[8] ק היה אזרח כבוד של העיר חיפה.

שופמן נפטר בקיץ 1972 בבית החולים הרצפלד בגדרה,^[9] בגיל 92. נקבר בבית העלמין חוף הכרמל. שלושה שבועות לאחר מותו, נפטרה אשתו חת ונקברה לצדו.^[10]

על שמו קרויים רחובות בבאר שבע ובחיפה.

בתחילת 2017 הופיע לראשונה אוסף סיפורים מן השנים 1913–1938 בתרגום לגרמנית.

כתיבתו

פרק זה לוקה בחסר. אנא תרמו לוויקיפדיה והשלימו אותו (https://he.wikipedi a.org/w/index.php?title=%D7%92%D7%A8%D7%A9%D7%95%D7%9F%D7%A4%D7%9E%D7%9F&action=edit&redir=1). ייתכן שתמצאו פירוט בדף השיחה.

הסופר גרשון שופמן ורעייתו רות (אנני)

שופמן נחשב לאומן הסיפור הקצרצר. סיפוריו הם "דקים", מרוכזים ופיוטיים. שופמן ניחן בהסתכלות חדה וחריפה, ובמילים מועטות, בהן הוא מצליח לתאר אפיזודות מחיי היומיום.^[11] דוגמה לכתיבתו הממוקדת:

”

בתוך קהל צפוף, בתיאטרון או באולם זמרה יש שלאיש (או לאשה) נעשה רע פתאום והוא נופל מתעלף. רוב האנשים מסביב סוטים מעליו מתרחקים, משתמטים ורק שניים נמצאים תמיד, שחשים לעזרתו.

“

— "השניים"

לקריאה נוספת

- מרדכי עובדיהו, "פרקי ג. שופמן: תגים לדמותו ויצירתו", תל אביב: גלים, תש"ך. (חוברת)
- גרשון שקד, ללא מוצא: על י"ח ברנר, מ"י ברדיצ'בסקי, ג' שופמן וא"נ גנסי, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, תשל"ג.
- נרית גוברין, מעגלים, רמת גן: מסדה, 1975. (מחקרים על מ"י ברדיצ'בסקי, ג' שופמן, ודבורה בארון)
- יוסף שה-לבן, גרשון שופמן, תל אביב: אור עם (הערות והנחיות ללמוד ולקריאה), תשל"ט 1978. (חוברת)

- י. יציב, לכבוד מקבלי פרס ביאליק תש"ז: גרשון שופמן (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1947/01/10&id=Ar00300), דבר, 10 בינואר 1947
- אהרן קוה, על שופמן (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1947/03/27&id=Ar01600), דבר, 27 במרץ 1947
- נתן גורן, ג. שופמן (במלאת לו שבעים) (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1950/03/17&id=Ar02100), דבר, 17 במרץ 1950
- ד. ל., מעט לעט: שתיים שלוש שורות – על שופמן (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=MAR/1950/07/14&id=Ar00603), מעריב, 14 ביולי 1950
- יעקב פימן, האהבה ביצירת שופמן (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1951/10/21&id=Ar00300), דבר, 21 באוקטובר 1951
- ש. שלום, במערכות היצירה: "בשתיים שלוש שורות" (עם כל כתבי שופמן, "עם עובד" תשי"ב) (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1952/04/04&id=Ar00303), דבר, 4 באפריל 1952
- י. זמורה, ג. שופמן: במלאת לו 75 שנה (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1955/03/11&id=Ar00500), דבר, 11 במרץ 1955
- ד. ל., מעט לעט: לשופמן (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=MA/R/1955/03/18&id=Ar00800), מעריב, 18 במרץ 1955
- רות בונדי, לא בשתיים שלוש שורות: על ג. שופמן – ליובל השבעים וחמש (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1955/03/25&id=Ar02204), דבר, 25 במרץ 1955
- ז. דויד, קצרות: לג. שופמן בגבורותיו (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1960/03/18&id=Ar01400), דבר, 18 במרץ 1960
- גרשון שופמן – בן שמונים:
- אליעזר ירושלמי, אמן הנובלה (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1960/03/18&id=Ar00700), דבר, 18 במרץ 1960
- שלמה גרודזנסקי, קורא־שופמן: 1920–1921 (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1960/03/18&id=Ar00802)
- מרדכי עובדיה, פרקי שופמן (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1960/03/18&id=Ar00704), דבר, 18 במרץ 1960
- ד. ל., מעט לעט: בגבורות (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=MA/R/1960/03/18&id=Ar01400), מעריב, 18 במרץ 1960
- א. גיא, סופר ללא "איזמים" (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=MA/R/1960/03/18&id=Ar01401), מעריב, 18 במרץ 1960
- רות בונדי, המקצר יאריך ימים (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=M/AR/1960/04/01&id=Ar02901), מעריב, 1 באפריל 1960
- אייזיק רמבה, סופרים בנעלי-בית | גרשון שופמן, בן התשעים, בבדידות (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=MAR/1969/05/09&id=Ar01800), מעריב, 9 במאי 1969
- דוד לאזר, יומן ספרותי: תולדות "חומאן" אחד (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=MAR/1970/03/06&id=Ar03101), מעריב, 6 במרץ 1970
- מרדכי אבישי, בסיון האופטימיות והגיבוש הפיוטי (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1970/03/27&id=Ar00610), דבר, 27 במרץ 1970
- חיים הזז, גרשון שופמן (דברים שנאמרו בבית־הנשיא במסיבה ליובל התשעים של ג. שופמן) (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1970/04/10&id=Ar00700), דבר, 10 באפריל 1970
- ש., במות שופמן הסתלק אמן הנובלה העברית (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1972/06/13&id=Ar00305), דבר, 13 ביוני 1972

- http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/19 – למנוחות – דבר, 14 ביוני 1972 (72/06/14&id=Ar00101)
- [http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=\(=DAV/1972/06/16&id=Ar01700](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=(=DAV/1972/06/16&id=Ar01700) אברהם שאגן, סוד כוחן של מלים – דבר, 16 ביוני 1972
- [http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Articl\(e.aspx?href=DAV/1972/06/23&id=Ar01900](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Articl(e.aspx?href=DAV/1972/06/23&id=Ar01900) מרדכי עובדיהו, אמן התמצית: לזכרו של שופמן – דבר, 23 ביוני 1972
- [http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedV\(iew.Article.aspx?href=DAV/1972/07/14&id=Ar01700](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedV(iew.Article.aspx?href=DAV/1972/07/14&id=Ar01700) אברהם ברידס, פגישות עם ג. שופמן (בשלושים לפטירתו) – דבר, 14 ביולי 1972
- [http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.\(Article.aspx?href=DAV/1973/06/22&id=Ar01905](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.(Article.aspx?href=DAV/1973/06/22&id=Ar01905) מרדכי אבישי, עם גרשון שופמן בביתו (שנה לפטירתו) – דבר, 22 ביוני 1973
- ראובן בן יוסף, אמן המופת של הסיפור הקצר (http://www.acpr.org.il/nativ/articles/2000_6_musaf.pdf), **נתיב** 77 (6/2000), 103–106
- גיטה אבימר, "על כתיבתו של גרשון שופמן", **השקף אחורה בעצב: מאמרים בביקורת הספרות העברית**, 1974 (<http://library.osu.edu/projects/hebrew-lexicon/01680-files/01680001-files/01680001-080-087.pdf>)
- אריק גלסנר, איך שכחנו את גרשון שופמן ([https://www.makorrishon.co.il/nrg/online/47/ART1/877/11\(3\).html](https://www.makorrishon.co.il/nrg/online/47/ART1/877/11(3).html)), באתר nrg, 13 באפריל 2009
- <http://gnazimorg.startlogic.com/> גרשון-שופמן-1880-1972 הצצה לארכיון של גרשון שופמן באתר מנזים של אגודת הסופרים

הערות שוליים

1. [http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=\(=DAV/1972/07/10&id=Ar00411](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=(=DAV/1972/07/10&id=Ar00411) רות שופמן למנוחות – דבר, 10 ביולי 1972
2. ג. שופמן בא ([http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1\(938/07/19&id=Ar00709](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1(938/07/19&id=Ar00709) – דבר, 19 ביולי 1938.
3. מסיבה לכבוד ג. שופמן ([http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?hr\(ef=DAV/1938/08/10&id=Ar00804](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?hr(ef=DAV/1938/08/10&id=Ar00804) – דבר, 10 באוגוסט 1938
4. קבלת פנים לג. שופמן ([http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?hre\(f=DAV/1938/08/22&id=Ar00600](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?hre(f=DAV/1938/08/22&id=Ar00600) – דבר, 22 באוגוסט 1938.
5. ראו למשל: ג. שופמן, הגם אתה? (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1939/01/13&id=Ar01100 – דבר, 13 בינואר 1939; ג. שופמן, בין גלבע וגלעד ([http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1939\(04/21&id=Ar01100](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1939(04/21&id=Ar01100) – דבר, 21 באפריל 1939; ג. שופמן, שתי רשימות ([http://jpress.org.il/oliv\(e/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1939/09/13&id=Ar01700](http://jpress.org.il/oliv(e/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1939/09/13&id=Ar01700) – דבר, 13 בספטמבר 1939.
6. נרית גוברין, **מאופק אל אופק: ג' שופמן, חייו ויצירתו**, 2 כרכים, תל אביב: יחידו, אוניברסיטת תל אביב, תשמ"ג 1982, עמ' 258.
7. ג. שופמן וב. זוסמן - חתני פרס חפין ([http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Articl\(e.aspx?href=DAV/1953/01/12&id=Ar00203](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Articl(e.aspx?href=DAV/1953/01/12&id=Ar00203) – דבר, 12 בינואר 1953.
8. חולקו 12 "פרסי ישראל" תשט"ז ([http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.\(aspx?href=DAV/1956/04/17&id=Ar00219](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.(aspx?href=DAV/1956/04/17&id=Ar00219) – דבר, 17 באפריל 1956.
9. מת הסופר גרשון שופמן ([http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?hr\(ef=DAV/1972/06/13&id=Ar00101](http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?hr(ef=DAV/1972/06/13&id=Ar00101) – דבר, 13 ביוני 1972.

10. מתה רת שופמן (http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DA)
<http://jpress.org.il/oliv> למנוחות (V/1972/07/09&id=Ar00407), דבר, 9 ביולי 1972; רת שופמן למנוחות (e/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=DAV/1972/07/10&id=Ar00411), דבר, 10 ביולי 1972.

11. י. יציב, גרשון שופמן (= http://jpress.org.il/olive/apa/nli_heb/SharedView.Article.aspx?href=), דבר, 10 בינואר 1947, (DAV/1947/01/10&id=Ar00300).

הבא: אורי צבי גרינברג	פרס ביאליק 1946	הקודם: יעקב פיכמן
--	----------------------------------	------------------------------------

דף זה נערך לאחרונה ב-13:23, 31 במרץ 2020.

הטקסט מוגש בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס-שיתוף זהה 3.0; ייתכן שישנם תנאים נוספים. ר' את תנאי השימוש לפרטים.